

לכבוד

פרופ' ארנון אפק

המשנה למנכ"ל משרד הבריאות

שלום רב,

הנדון: תקנות הפודיאטרים – מידע משלים בעניין טיבו ומעמדו של התואר 'פודולוג' מצרפת

בהמשך לדיון בועדת העלייה והקליטה מיום 21.6.2016, ובהתאם להנחיית יו"ר הוועדה ולבקשתך, הננו מתכבדים להציג בפניך השלמות של מידע רלוונטי בגיבוי מסמכים.

מסמך תמציתי זה יסכם בקצרה את העובדות ויפנה אל המסמכים כנספחים.

בפרקים 1-3 נעסוק בקצרה בהיבטים כלליים של המקצוע, רמות ההסמכה שבו וסיווגו. בפרק הרביעי נתמקד במעמדו האקדמי של התואר הצרפתי 'פודולוג'.

1. מינוחים שונים:

על רקע חוסר האחידות בכינויי המקצוע ובסמכויות שהוא מעניק, יצא בשנת 2009 מסמך רשמי מטעם ה- *Liaison Committee for European Union Podiatrists* שנועד ליצור האחדה ופלטפורמה משותפת למקצוע במדינות האיחוד בהתאם להוראות הדירקטיבה של האיחוד האירופי לעניין רישיונות במקצועות רפואיים – directive 2005/36/EC (להלן – הדירקטיבה האירופית).

המסמך נקרא *Common Platform for European Podiatry Practice (European Model of Podiatry Practice)* (להלן – המסמך).

המסמך מושתת על הדירקטיבה של האיחוד האירופי לעניין רישיונות במקצועות רפואיים – directive 2005/36/EC (להלן – הדירקטיבה האירופית), ובין היתר מפנה לדירוגי רמות ההשכלה שהיא קובעת.

המסמך כולו (אנגלית) מצורף לנוחיותך כנספח א'.

בנספחים 1 ו-2 (appendix 1,2) של המסמך מופיעות טבלאות המתייחסות לכל אחת מן המדינות. הטבלה שבנספח 2 מפרטת את הכינוי שבו מכונה המקצוע בכל מדינה, סוג ההסמכה ומשך תקופת ההכשרה של בעלי המקצוע באותה המדינה בהתאם לסטנדרטיזציה שקובע המסמך.

יש לציין כי בעת שנכתב המסמך (2009) התואר שניתן בצרפת סווג כ'דיפלומה'. כפי שיובהר להלן, מאז 2012 החל תהליך לסיווגו של התואר כ'תואר ראשון', תהליך שהושלם ברוב המוסדות.

2. סמכויות שונות

במסגרת הסטנדרטיזציה, המסמך קובע ארבע דרגות שונות של הסמכה וסמכויות בקרב העוסקים במקצוע (practitioners A, B, C, D), המושתתות על דרגות ההכשרה הקבועות בסעיף 11 (Article 11) שבדירקטיבה האירופית. המסמך מפרט את ההכשרות והסמכויות השונות, ומציין לגבי כל אחת מרמות ההסמכה מה היא כוללת. בהתאם לכך, בטבלה שבנספח 1 של המסמך מסווגת כל מדינה, כלומר מהי רמת ההסמכה של העוסקים בה.

יש לציין כי הן ההסמכה הפודיאטרית האנגלית, הן זו הצרפתית, מסווגת בנספח 1 במדרגה 11(d) של הדירקטיבה האירופית, כלומר בדרגת C practitioner. לשם השוואה, בגרמניה למשל מדורגת ההסמכה 11(c) לפי הדירקטיבה האירופית, כלומר דרגת b practitioner, ובדנמרק מדורגת ההסמכה 11(b) לפי הדירקטיבה האירופית, כלומר דרגת a practitioner במסמך. ההסמכה המסווגת practitioner d היא הסמכה של פודיאטרים-מנתחים.

המסמך מציין בהדגשה (עמוד 6) כי נקודת הייחוס למקצוע הפודיאטריה היא דרגת C:

The set of criteria mapped against the Practitioner C should be regarded as the point of reference (benchmark) for the European podiatry practice.

בהתאם לכך, להלן נשתמש במונח "פודיאטריה" כמתייחס לכל בעלי המקצוע ממדינות שונות הכלולים בדרגה C ומעלה, בלי קשר לשם שבו מכונה המקצוע בשפתם.

3. תעודות מדינתיות ההמתייחסות לרמות שונות של סמכויות

גם לאחר הסטנדרטיזציה האמורה, מדינות המעניקות רישיונות בפודיאטריה ממשיכות להבחין בין רמות הסמכה שונות, מתוך הכרה בכך שישנו שוני בתחום בין מדינות וגם בתוך מדינות.

דוגמה לכך היא אנגליה, אשר בתעודות שהיא מעניקה בפודיאטריה, גם כיום, מצויין על גבי התעודה אילו סמכויות ספציפיות (מומחיות) נתונות לבעליה מעבר לסמכות הבסיס.

דוגמה מתעודת הסמכה אנגלית מצורפת **כנספח ב**.

4. מעמדו וסיווגו של התואר בצרפת

א. עד שנת 2012, מקצוע הפודיאטריה בצרפת (פודולוגיה) נלמד בבתי ספר הגבוהים שאינם אוניברסיטאיים בלבד, ובהתאם לכך ניתנה לבוגרי ההשכלה שעמדו בדרישות תעודת הסמכה מטעם המדינה – Diplome d'Etat.

דוגמה לתעודה מדינתית כזו משנת 2008 מצורפת **כנספח ג**.

מסמך רשמי מטעם משרד הרווחה והבריאות הצרפתית ובו מפורטות הסמכויות של בעלי המקצוע בצרפת, בצירוף תרגומו לעברית, מצורף **כנספח ד**.

ב. בשנת 2012, במסגרת השינויים במבנה ההשכלה במדינות אירופה בעקבות תהליך בולוניה, תוקן חוק בריאות הציבור ותוקנו הסעיפים העוסקים בהסמכת פודיאטרים. בין היתר נקבע בסעיף 5-D4322 בנוסחו החדש מיום 2.7.12 כי

"התעודה הממשלתית של הפודולוג מתאימה ל-180 קרדיטים (נקודות זכות אקדמיות) אירופאיים".

יש לציין כי 180 נקודות זכות אקדמיות מקנות תואר ראשון.

תדפיס הפרק הרלוונטי בחוק החדש מצורף **כנספח ה**.

ג. בד בבד, תוקנו גם התקנות בצרפת העוסקות בהסמכת פודיאטרים (פודולוגים) ופורטות את משמעות החקיקה החדשה לפרוטות. בין היתר קובעות התקנות החדשות מטעם משרד הרווחה ומשרד הבריאות של צרפת מיום 5.7.12, בסעיף 1, כי

"במסגרת ההתאמה (אינטגרציה) של ההכשרה של הפודולוגים להליך תואר ראשון BA, שני MA, שלישי- דוקטורט ורישום בנספח של תקנה מס' 1123-2010 של 23 בספטמבר 2010 לעיל, המוסדות המכשירים יעשו הסכם עם אוניברסיטה שיש בה מחלקת בריאות. ההסכם יקבע האופן בו האוניברסיטאות ישתתפו בהכשרה. מוסדות ההכשרה יתחייבו ליצור מנגנון של הערכה עצמית של תוכנית ההכשרה."

העתק מן התקנות הרלוונטיות, מיום 5.7.2012, מצורף **כנספח ו**.

מסמך קצר שהוכן על ידינו ומפרט **בעברית** את השינוי בחוק ובתקנות מצורף **כנספח ז**.

ד. בעקבות תיקונים אלו ויישום התהליך הנ"ל, רוב בוגרי לימודי פודיאטריה (פודולוגיה) בצרפת בשנים האחרונות מקבלים תעודה ממלכתית Diplome d'Etat המוענקת על ידי משרד הבריאות, ובנוסף מקבלים תעודה המעידה על תואר אקדמי, הנקרא "GRADE DE LICENCE", שמשמעותה תואר אקדמי ראשון.

העתק תעודה לדוגמה, של גברת מרי-לור שוואב, מיום 9.12.15, מצורף **כנספח ח**.

יש לציין שההליך הסטנדרטיזציה האמור איטי ומדורג. למיטב ידיעתנו הוא טרם הושלם בכל המוסדות, ומבין אחד עשר המוסדות המכשירים פודולוגים בצרפת נותרו עוד אחד או שניים שטרם השלימו את התהליך מול האוניברסיטאות. לכשיושלם, יעניקו כולם את התעודה "GRADE DE LICENCE", ויפורסמו ברשומות התקנות ליישום מלא של תהליך הסטנדרטיזציה.

ה. עוד קודם החוק והתקנות החלו המוסדות האקדמיים בצרפת להיערך לכך שההשכלה הפודיאטרית, שהקנתה בעבר דיפלומה בלבד, תיהפך להשכלה אקדמית. דוגמה לכך ניתן למצוא במסמך מטעם אוניברסיטת מרסיי משנת 2010 המפרט על אודות מסלול master בתחום הבריאות. המסמך קובע כי מי שבידו דיפלומה בפודולוגיה יצטרך לעבור השלמות כדי להתחיל את הלימודים, בעוד מי שיהיה בידו "גרנד-דה-ליסנס", כלומר תואר אקדמי ראשון, יתקבל ללימודי תואר שני ללא דרישות נוספות.

העתק המסמך מאוניברסיטת מרסיי משנת 2010, עם תרגום הפסקה הרלוונטית לעברית, מצורפים **כנספח ט**.

ו. מכתב מטעם פרופ' אוריאל גרינשפן, פרופסור בכיר וראש מחלקה למחקר וניהול בתחום הבריאות בפקולטה לרפואה, פריז 6, מאשר באופן שאינו משתמע לשני פנים כי בוגרי לימודי פודיאטריה (פודולוגיה) בצרפת, **בעלי תעודה ממלכתית זכאים כבר כיום להתקבל לתואר שני בתחום הבריאות.**

העתק המכתב באנגלית מצורף **כנספח י**.

בנוסף, מסמך מעודכן מטעם אוניברסיטת מרסיי מסביר כי בעלי תואר גרנד-דה-ליסנס זכאים להתקבל לתואר שני ללא דרישות נוספות.

תדפיס מאתר האינטרנט של האוניברסיטה, עם תרגומו לעברית, מצורפים **כנספח יא**.

ז. במכתב מטעם יו"ר האיגוד המקצועי של הפודיאטרים (פודולוגים) בצרפת, אל מר סטפן ללוש – פודיאטר (פודולוג) שעלה לישראל, מיום 29.6.16, מעיד כי בהתאם לחוק החדש ניתן לרוב בוגרי ההשכלה הצרפתית לצד הדיפלומה הממלכתית גם תואר "גרנד-דה-ליסנס", שבהסתמך עליו ניתן היום או שניתן יהיה בעתיד להמשיך ללימודי תואר שני ושלישי. הכותב מבהיר כי תקנות בדבר יישום התהליך ממתונות לפרסום.

מכתב יו"ר האיגוד המקצועי לצד תרגומו לעברית מצורף **כנספח יב**.

ח. בהתכתבות דוא"ל מיום 4.7.16 מטעם מרטין בגו, מפקח הפעולות הסניטריות ורווחה, השירות למקצועות פרה-רפאיים בצרפת, אל מר צבי לוי, פודיאטר (פודולוג) שעלה מצרפת לישראל, מובהר כי ההכשרה כיום, בעקבות התקנות הנ"ל, מתאימה לרמה האקדמית. תשעה או עשרה מבין אחד-עשר המוסדות המלמדים פודולוגיה בצרפת השלימו את התהליך, ולכשישלימו גם הנותרים את התהליך מול האוניברסיטאות – ייכנס לתוקפו התואר החדש, אקוויולנטי לתואר אקדמי ראשון לכל דבר ועניין, ולמעשה תואר אקדמי. בהסתמך עליו ניתן יהיה להמשיך ללימודי תואר שני ושלישי.

התכתבות הדוא"ל מטעם מרטין בגו לצד תרגומו לעברית מצורפת **כנספח יג**.

ט. למעלה מן הצורך נזכיר כי ביום 17.3.2011, במסגרת התכתבות בין פודיאטרים מצרפת (פודולוגים) מישראל עם מנכ"ל משרד הבריאות דאז פרופ' רוני גמזו, כתב פרופ' גמזו כי לשם הכרה בהשכלה הצרפתית הוא עומד על כך שיתקבל "מכתב רשמי מגורם בכיר שמציין שמדובר בתואר המקביל לתואר ראשון, לא פחות ממנו". המסמכים שהובאו לעיל עונים ללא ספק על דרישה זו.

מכתבו של פרופ' גמזו מצורף כנספח י"ד.

מכל המקובץ עולה כי ההשכלה הצרפתית בפודיאטריה (פודולוגיה) מצויה בסופו של תהליך להפיכתה להשכלה אקדמית, או שוות ערך להשכלה אקדמית, על כל המשתמע מכך. נזכיר כי גם יתר המקצועות הפרה-רפואיים בצרפת נלמדו בעבר במוסדות שאינם אוניברסיטאיים והקנו תארים של תעודה ממלכתית, וכיום ישנו מהלך של מעבר להענקת תארים אקדמיים. **אין אפוא כל מניעה מלפעול להחלת חוק אוחיון באופן מיידי גם על מקצוע זה, כדי שניתן יהיה להכיר בבעלי מקצוע שסיימו לימודיהם קודם שהוחלו התקנות משנת 2012 ואין בידיהם תואר אקדמי.**

יתירה מכך, כעולה מדברינו לעיל אין כל בסיס שיכול להצדיק עניינית או מקצועית קביעה כי חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות מתייחס להשכלה האנגלית ודומיה ולא להשכלה הצרפתית ודומיה. באשר להבדלים בין הסמכויות, המתמצים בסמכות להרדמה מקומית ולמרשם תרופות, יש להתמודד עמם במסגרת מנגנון של קביעת מומחיות, כפי שמאפשר סעיף 16 לחוק וכפי שמקובל במדינות אחרות בעולם כמתואר לעיל.

נשמח להוסיף, לסייע ולהבהיר ככל שיידרש, בעניינים עובדתיים או משפטיים.

בברכה,

אסת'ר בלום	דוד לסרי, עו"ד	אריאל ארליך, עו"ד
מועצת ארגוני העולים בישראל	קעליטה	פורום קהלת

העתקים :

ח"כ הרב יעקב ליצמן, שר הבריאות

ח"כ ד"ר אברהם נגוסה, יו"ר ועדת העלייה והקליטה

ח"כ אלי אלאוף, יו"ר ועדת העבודה, הרווחה והבריאות

מר משה בר סימן טוב, מנכ"ל משרד הבריאות

ד"ר אמיר שנון, מנהל האגף לרישוי מקצועות רפואיים

דניאל וייס, יו"ר הוועדה המייעצת למשרד הבריאות במקצוע הפודיאטריה

עו"ד מירה היבנר-הראל, היועצת המשפטית משרד הבריאות

רויטל בן ברוך, יועצת למנכ"ל משרד העלייה והקליטה

קלאודיה כץ – מנהלת אגף א' תעסוקה, משרד העלייה והקליטה